

γήση φόβος, θυμός, παράκλησις, ἀπελπισία, πόνος. . . . "Όλα τὰ περιεῖχεν ἡ ἄματιά ἐκείνη.

— Διάβολε! Εἶπεν ὁ ἰατρός: "Ὁ ἀνθρώπος τοῦ ξενοδοχείου! . . .

"Ὁ ἀποθνήσκων ἦτο πράγματι ὁ κ. Πακακῆς.

— Γιατρέ, θὰ ζήσῃ;! . . . "Ἠκούσθη πλησίον του ἡ θλιβερά καὶ γλυκειὰ τῆς κόρης φωνή, καὶ δύο δάκρυα ἔλαμψαν ἐς τὰ ὠραία τῆς τὰ ἄματι.

Τότε μόνον παρετήρησεν ὁ ἰατρός τὰ ἀνθισμένα καὶ ἀφράτα τῆς κόρης κάλλη. Καὶ ἐνῶ ἡ γρηῃ ἔβγηκε νὰ φέρῃ λίγο νερό, ποῦ ζήτησ' ὁ ἰατρός:

— Μὴ λυπᾶσαι, μικροῦλά μου! . . . Τῆς εἶπε καὶ τὴν ἐγάδιεψε προστατευτικῶς.

Τὴν αὐτὴ στιγμήν ἕνα δυνατὸ κοῦξ ἀκούστηκε ἀπ' τὰ χεῖλη τοῦ Πακακῆ καὶ ἀπέθανεν: ἐνῶ ὁ ἰατρός Κοτταρᾶς φιλήσας, προστατευτικῶς πάντοτε, τὰ τρέμοντα ἀπὸ τὴν συγκίνησιν χεῖλη τῆς κόρης:

— Μὴ λυπᾶσαι, κοττίτσα μου, τῆς εἶπε: τέτοιος εἶν' ὁ κόσμος! . . .

— Ἄν εἶνε τέτοιος, ἄς τὸν πάρῃ ὁ διάβολος! . . . Εἶπεν ἡ γρηῃ εἰσελθοῦσα αἰφνιδίως.

Δ. ΓΡ. Κ.

ΟΝΕΙΡΟΝ ΚΑΙ ΖΩΗ

Λήγημα Μαυρικίου Γιουκά — Μετάφρ. Ν. Ἐπ.

"Ἀλλὰ τὸ δαίπνον παρετέθη καὶ ἐχρεώσθη ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ὀπλοστασίου, διότι πρὸ παντός ἄλλου εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἡ σοῦπα ἢ πολῦτιμος δὲν πρέπει νὰ κρυώσῃ. Ὁ Φάρκας ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος τοὺς ξένους του καὶ τοὺς ὠδήγησεν εἰς τὸ ἐστιατόριον.

Τὸ πᾶν ἐδείκνυε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅτι ὁ Φάρκας Πέτκη ἐτίμα ἐξαιρετικῶς τοὺς ξένους του. Ἡ τράπεζα ἐκάμπτετο ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀργυρῶν χρυσοκοσμητῶν σκευῶν καὶ τῶν φιαλῶν τῶν παλαιῶν οἴνων. Εἰς ἕκαστον φαγητὸν ὁ οἰκοδεσπότης ἔλεγε:

— Φάγετε καλὰ ἀπ' αὐτό, γιατί δὲν ἔχει ἄλλο πιάτο.

Καὶ ἐντοσοῦτῳ ἡ παρέλασις τῶν πινακίων ἐξηκολούθει. Ὅταν κανὲν φαγητὸν ἤρρασκε πολὺ εἰς τοὺς ξένους του, ὁ πουργοδεσπότης ἐνηθρύνετο.

— Ἡ θυγατέρα μου Ἰλόνκα τὸ ἐμαγείρευσε αὐτὸ τὸ φαγητό, ἔλεγε, καὶ διὰ νὰ πιστοποιήσῃ τοὺς λόγους του πολλάκις τὴν ἐκάλεσε πλησίον του. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας τῆς ἦλθε καὶ αὐτὴ μὲ τὰς παρειὰς κατερῦθρους ἐκ τῆς πυρᾶς καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς.

"Ἡ Ἔρτσα ἀπεναντίας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ συγκατένευε νὰ μείνῃ εἰς τὴν αἴθουσαν, πολλάκις ὁμως ὑπὸ διαφόρους προφάσεις παρουσιάζετο ἔμπροσθεν τῶν ξένων τοῦ πατρὸς τῆς.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ δαίπνου οἱ δύο ξένοι:

¹ Ἰδε σελ. 21.

ἤρχισαν νὰ κρυφομιλοῦν μεταξύ των. Ὁ Πέτκη τὸ παρετήρησε καὶ ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μαντεύσῃ τί ἔλεγον,

— "Ὅχι μυστικὰ συμβούλια, κύριοι, τοὺς ἐφώναζε. Εἰς τὸ τραπέζι: τρώγουν οἱ ἀνθρώποι καὶ δὲν μιλοῦν.

"Ὁ Ἀββᾶς ἠγέρθη τότε εὐθυμότατα ἐκ τῆς ἔδρας του καὶ ἠταιμάσθη νὰ ὀμιλήσῃ.

"Ἄλλ' ὁ Πέτκη εἶχεν ἤδη ἀναγνώσει ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἀββᾶ τὰς σκέψεις του.

— "Ἐχομεν ἀκόμη καιρὸν, εὐγενέστατε αὐθέντα, εἶπεν. Ἡ πρώτη ἡμέρα εἶνε προσδιορισμένη διὰ τὴν εἴσοδον ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἡ δευτέρα διὰ τὴν ὑποδοχὴν, ἡ τρίτη παρέρχεται μὲ προσπαθείας πρὸς μακροτέραν συγκράτησιν τοῦ ξενιζομένου, ἡ τετάρτη διὰ τὴν ἐτοιμασίαν τῶν ἀποσκευῶν καὶ ἡ πέμπτη διὰ τὸν ἀποχαιρετισμὸν, καὶ πάλιν ἂν ἡ ἄμαξά μας εἶνε εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ δὲν ἔχη εἰς ἀπομαχίαν τοὺς τροχοὺς. Ἐμπρός, κύριοι, κενώσατε αὐτὸ τὸ ποτήριον μαζὶ μου. Εἶνε τὸ προσφιλὲς ποτήριον τοῦ πατρὸς μου καὶ τὸ χαρίζω εἰς ἐκείνον ὅστις ἤθελε τὸ στραγγίξῃ.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἐντιμότετε κύριε Φάρκα Πέτκη, δὲν ἤλθουμιν εἰδῶ διὰ νὰ ζήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῆς οἰκίας ταύτης, ἀλλ' ἀπεναντίας διὰ νὰ τον ἐλαττώσωμεν. Διὰ τοῦτο δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ φύγωμεν μὲ ἄδεια χεῖρια. "Ἠλθαμεν διὰ νὰ τύχωμεν παρ' ὑμῶν ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἀρέσει περισσότερον εἰς τὴν καρδίαν μας καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, ἐὰν θέλετε νὰ μᾶς το δώσετε, — διὰ νὰ σᾶς το ἀγοράσωμεν, ἂν θέλετε νὰ το πωλήσετε — διὰ νὰ σᾶς το κλέψωμεν, ἐὰν μᾶς το ἀρνηθῆτε. . . .

"Ὁ κ. Φάρκας ἐγνώριζεν ἤδη ποῦ θὰ κατέληγεν ὁ εὐγενὴς του ξένος, ἐν τούτοις τὸ ὠραῖον τοῦτο λογιδριὸν διεκόπη ὑπὸ τῆς Ἔρτσας, εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν ὀρμητικῶς. Ἐφερε τὸ κλειδί τῆς ὀπλοθήκης καὶ ἐφώναζε:

« Τὸν ἔπλυνα τὸ σιδερένιο θεῖο! »

"Ὁ κ. Φάρκας γελῶν ἐσίμωσε τὸ κόκκινο μάγουλο τῆς κόρης του καὶ στραφείς πρὸς τοὺς ξένους τοῦ:

« Πρὶν μάθω τὸ ἀντικείμενον τοῦ πόθου σας, θὰ σᾶς θέσω ἕνα ὄρον: ἐὰν ὑμεῖς, ἡ ὁ ἀνεψιὸς σας, σηκώσετε μὲ τὸ ἕνα χεῖρ τὸ ξίφος τοῦ προπάππου μου, ἢ ἐὰν ἠμπορέσετε νὰ μου εἰπῆτε τὸ ὄνομα τοῦ ζώου, τὸ ὅποιον εἰκονίζεται ἐπὶ τῶν ἐμβλημάτων μου, τότε ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσετε ὅ,τι εὐρίσκεται εἰς τὸ σπίτι μου, ὅ,τι ζῆ καὶ βαδίζει, ὅ,τι εἶνε σηκωμένον ἢ καθιστόν, ὅ,τι εἶνε ζαπλωμένον ἢ κρεμασμένον ἀπὸ καρφί. Ἄλλ' ἔως τότε ἔχετε ὑπομονήν! »

"Ὁ Ἀββᾶς εἶπε πρὸς τὸν Βαρκζαί:

« Ἄς εὐχαριστήσωμεν τὸν γέροντα. Ἄς τὸν ἀφήσωμεν νὰ ὀμιλήσῃ περὶ τῶν προγόνων του, πρὶν τοῦ κάμωμεν λόγον περὶ τῶν ἐπιγόνων του. . . Ἐμπρός! »

"Ὁ κ. Πέτκη ἠγέρθη, ἤνοιξε τὴν θύραν

καὶ κατέλαβε τὴν Ἔρτσαν ὠτακουστοῦσαν. Ἐσφιγξέ τότε τόσον δυνατὰ μὲ τὰς χονδράς του χεῖρας τὰ λεπτοῦρά χερράκια τῆς, ὥστε ἐκείνη ἐφώναζεν ἀπο τὸν πόνον.

Διέσχισαν πολλὰς αἰθούσας καὶ πρὸ τῆς ὀπλοθήκης, ἐν ᾧ ὁ οἰκοδεσπότης ἠταιμάζετο νὰ νοήσῃ τὴν σιδηρᾶν θύραν, εἶδε πάλιν τὴν Ἔρτσαν, ἐτοιμαζομένην νὰ εἰσελθῇ μὲ τρόπον ὀπισθὲν του.

« Στάσου καὶ σ' ἐπίασα! » ἐφώναζεν ὁ γέρον, προσποιούμενος ὅτι θὰ κινήσῃ τὴν νεάνιδα, ἡ ὅποια ἐπάτη εἰς φυγὴν ἐκραγεῖσα εἰς γέλωτας ἠχηρούς.

Οἱ ξένοι εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ μόλις ἐκύτταξαν τριγύρω, ἔσκασαν τὰ γέλια. Ὁ Φάρκας ἐνόμισε κατ' ἀρχὰς ὅτι οἱ ξένοι του παρεφρόνησαν. Ἄλλ' ὅταν εἰσῆλθε καὶ αὐτός, εἶδε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἰλαρότητός των.

"Ὁ σιδηροῦς ἀνδριάς εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης, ὅπως πάντοτε. Μετὰ τὴν διαφορὰν ὁμως ὅτι ἡ γιγαντιαία του χεῖρ, ἡ ἀνατεινομένη πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκράτει τώρα ἕν ἀγγεῖον οἴνου, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἀκραν τοῦ πελωρίου ξίφους εὐρίσκετο διεπερασμένον ἕν μικρὸν ροδόχρουν χοιρίδιον γάλακτος ψητόν.

"Ὁ Βαρκζαί ἐκράτει τὸ μανδηλίον του πρὸ τοῦ στόματος, διὰ νὰ ποινήσῃ ὀλίγον τὸν γέλωτά του. Ὁ Ἀββᾶς ἀνέλαβε ταχέως ὕψος σοβαρὸν καὶ χωρήσας πρὸς τὸ μνημεῖον ἤρπασε τὸ ἀγγεῖον τοῦ οἴνου καὶ εἶπε:

« Τὸ ὄπλον τοῦτο, ἀγαπητέ μου φίλε, τὸ θεωρῶ πράγματι ἀντάξιον τῶν προγόνων σου: ἀλλά, βλέπετε, πολλάκις εἰς τὴν ζωὴν μου ἐσῆκωσα καὶ ἄλλα βαρύτερα, καὶ μάλιστα πλήρη ὑγροῦ. . . Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θηρίον, νομίζω ὅτι ἡ φυσιογραφία δὲν ἀγνοεῖ τὸ ὄνομά του: Porcus-suinus, μὲ ἄλλους λόγους χοῖρος. »

"Ὁ οἰκοδεσπότης κατελήθη ὑπὸ γέλωτος παραφόρου, μὰ τόσον παραφόρου, ὥστε ἐδέησε νὰ στηριχθῇ διὰ νὰ μὴ πέσῃ.

Ἐξαίφνης τῷ ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι μόνη ἡ Ἔρτσα ἦτο ἱκανὴ νὰ κάμῃ μίαν τοιαύτην ἀστεϊότητα. Ἦνοιξε τὴν θύραν, ὤρμησε, τὴν συνέλαβε, τὴν ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν καὶ τῇ ἔδωκε μερικὸς πατρικὸς καὶ ὄχι σοβαροῦς κολάφους, λέγων:

« Ἄ, ἐσύ λοιπὸν ἐτόλμησες νὰ γελοιοποιήσῃς τοὺς προγόνους τοῦ πατρὸς σου! »

Τὸ παιδίον ἐγέλασεν ἀκόμη ὀλίγον, ἀλλὰ κατόπιν ἤρχισε νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ μὲ δάκρυα ἀληθινά.

Καὶ ὁ γέρον-Φάρκας μετενόησε πολὺ δι' ὅ,τι ἔκαμε.

« Ἀστεῖεύομαι, ἀνόνη! δὲν ἐντρέπεσαι νὰ κλαῖς ἔτσι μπροστὰ σ' ἕνα νέον ποῦ σε κυττάζει; Ἐλα, ἔλα, ἠσύχασε, μὴν κλαῖς. . . θὰ σου δώσω ἕνα σῦκο, ἂν γελάσης. . . »

"Ἡ Ἔρτσα ἔπαυσεν ἀμέσως νὰ κλαίῃ.

« Τί, ἐνομίζατε ὅτι ἐκλαιγα; Ἐγὼ δὲν ἐκλαιγα! » Καὶ τὰ δάκρυα ἔρρεον, ἐν ᾧ ἐπρόφερον αὐτὰς τὰς λέξεις, ἐπὶ τοῦ συμπαθοῦς τῆς προσώπου, οἰονεὶ δι: κμαρτυρῶ-

μενα κατὰ τοῦ ψεύδους τῆς. Ἰσχυρίζετο ὅτι εἶχε γελᾶσει καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα!

Ἄμα ἔφυγεν, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Ἀββᾶς: «Λοιπὸν, ἀγαπητέ μου κύριε Πέτκη, βλέπετε ὅτι ἐλύσαμεν τὸ αἰνίγμα τοῦ οἰκογενειακοῦ σας ἐμβλήματος καὶ ἐσηκώσαμεν τὸ ξίφος τοῦ προπάπου σας. Καὶ τώρα θὰ σὰς ἀνοίξωμεν τὴν καρδίαν μας.

— Εἶμαι ἑτοιμος, ἀκούω.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΔΡΟΣΙΝΗ

Ἴσως δὲν ὑπάρχει εὐκολώτερο πρᾶμα στὸν κόσμον παρὰ νὰ ἐγκωμιάζης, ἢ νὰ ψευδαδιάζης, σώνει ὄρεξη νάχης· μῆτε δυσκολώτερο, παρὰ σωστὰ νὰ κρίνης, καὶ μὲ στὸ χέρι τῆ ζυγαριά. Μία φορά ὅμως κ' ἡ κρίση πιτύχη τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ θρονιάση στὸ νοῦ, ἡ δουλειὰ τοῦ κριτικοῦ ἔγεινε, ὅλα τᾶλλα ἔρχονται μοναχὰ τους. Εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ βρῆκες τὸ θέμα σου καὶ δὲ σοῦ μένει παρὰ νὰ τὸ καταστρώσης, νὰ τὸ διηγηθῆς. Καὶ κάτι εὐκολώτερο. Ἐπειδὴ, πόσα καὶ πόσα δὲ διαβάζουμε καθεμέρα ποιήματα, ἱστορίες καὶ παραμύθια, καὶ θαυμάζουμε τὴν ἰδέα, τὴ σύλληψη. Κ' ὡς τόσο στὸ πλάσιμο ἀπάνω, στὸ δούλεμα, ζάβωσε τὸ ἔργο, — βγήκε μισό, φταμηνίτικο. Ἐνῶ ὁ κριτικὸς τὴν κρίση τοῦ μοναχὰ ἔχει νὰ πῆ, κ' ἄμα τὴν ἔχη, θὰ τὴν πῆ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ θέση μου σήμερα, ποῦ μῆτε παραμῦθι δὲν ἔχω νὰ γράψω, μῆτε τραγοῦδι· μόνο κρίση ταπεινὴ ἀπάνω στὸ τελευταῖο τραγοῦδι ποῦ μᾶς φίλεψε ὁ Δροσίνης στὴ Χριστογενεϊάτικη τὴν «Ἔστια».

Νὰ μ' ἐπιτρέψῃ ὁ ἀναγνώστης νὰ τοῦ ξαναγράψω τὶς ὀχτῶ του στροφές. Εἶναι μικρές, σὰν τὰ κολίμπρια τῆς Βραζιλίας.

Τὸ δαχτυλίδι

Ἵ τὸ ροδογάλανο νερό
Βαρκοῦλα ἀργοσαλεύει
Καὶ μὲ τἀγκίστρι τἀργυρὸ
Μιὰ ἀρχόντισσα ψαρεύει.

Εἶνε τὰ πλοῦτη τῆς πολλά,
Κι' ἀτίμητο στολίδι
Ἵ τὸ χέρι τῆς φεγγυβολᾶ
Διαμάντι δαχτυλίδι.

Τὸ εἶδε ἡ Νεραΐδα στὰ νερά
Νὰ λάμπη σὰν ἀστέρι
Καὶ τὸ διαμάντι λαχταρᾶ
Γιὰ τὸ δικὸ τῆς χέρι.

Ἐνῶ ἡ ἀρχόντισσα σκυφτὴ
Γοργὰ τἀγκίστρι σέρνει,
Ἄξαρνη, ἀθώρητη κι' αὐτὴ
Τὸ δαχτυλίδι παίρνει.

Τάζει ἡ ἀρχόντισσα φλουρὶ
Νὰ δώσῃ γιὰ βρεθῆκια
Ἵ τὸν ἄξιον ναύτη ποῦ μπορεῖ
Νὰ τωῦρη μὲς τὰ φύκια.

Κ' ἓνα ναυτόπουλο τρελλὸ
Ποῦ τὸ φλουρὶ προσμένει
Πέφτει, βουτάει μὲς τὸ γιालὸ
Μὰ λαβωμένο βγαίνει.

— Τὸ δαχτυλίδι σου, Κυρά,
Ἵ τὰ φύκια δὲν ἔχθη,
Νεραΐδας χέρι τὸ φορᾶ
Ἵ τῆς θάλασσας τὰ βᾶθη.

Ἄχ ἓνα χέρι ξωτικό
Τάχει μαζί παρμένα
Ἐσὲν τὸ διαμαντικὸ
Καὶ τὴ ζωὴ μου ἔμένα!

Καθὼς βλέπετε, τὸ τραγοῦδι δὲν ἔχει θέμα του καμιά ἰδέα, αἰσθηματικὴ ἢ νοητικὴ, βγαλμένη ἀπὸ τὴν πραγματικὴ μας ζωὴ, καθὼς ἔχει, παραδείγματος χάρη, τοῦ Ζαλακώστα ἢ ἀθάνατη ἢ Βοσκοπούλα. Εἶναι ἀπλὸς μῦθος, ἴσως τοῦ ποιητῆ, ἴσως καὶ τοῦ λαοῦ. Καὶ μολονότι δὲ λείπει μῆτε τὸ ἐπιμῦθιο, — ἡ τιμωρία τοῦ τρελλοῦ τοῦ ναυτόπουλου —, μῆτε τὸ δραματικὸ καὶ τὸ θλιβερό, — τὸ πάσιμο τῆς ζωῆς του —, αὐτὰ εἶναι ἠθικὰ στολίδια κρυμμένα, καθὼς τὸ δαχτυλίδι μέσα στὰ φύκια. Θέμα τοῦ τραγοῦδιού πρέπει νὰ πάρουμε αὐτὸ ποῦ διαβάζουμε, — τὸ μῦθο. Εἶναι τέλειος ὁ μῦθος, μὲ ἀρχή, μὲ μέση, καὶ μὲ τέλος.

Ἡ δυσκολία μὲ τέτοιο μῦθο εἶναι νὰ πάρης τὸ ὑλικό του, νὰ τὸ πλάσης καὶ νὰ τὸ δειξῆς κανονικὸ, ἀφεγάδιαστο, διάφανο καθὼς ἓνα ποτήρι καθάριο νερό. Κι' αὐτὸ μᾶς ἔκαμε ὁ Δροσίνης.

Δηλαδή μᾶς ἔκαμε ὁ Δροσίνης ἐκεῖνο ποῦ σπανιώτατα γίνεται στὴν παπατρέχικη τῆ φιλολογία μας. Λέξη δὲν ἔβαλε στὸ καλλιτέχημά του ποῦ νὰ μὴν εἶναι συλλογισμένη, δουλεμένη, ἀπαραίτητη σὰν πέτρα τετράγωνη σὲ χτίριο μαστορικὸ. Κάθε εἰκόνα τοῦ μῦθου εἶναι παραστημένη μὲ τὶς γραμμὲς καὶ μὲ τὰ χρώματα ποῦ τῆς πρέπουν, ἔχει καὶ τὴν κίνηση τῆς ζωῆς ποῦ μόνο ποιητικὴ εἰκόνα μπορεῖ νὰ τὴν παραστήσῃ. Πάρτε τὴν πρώτη στροφή.

«Ἵ τὸ ροδογάλανο νερό, βαρκοῦλα ἀργοσαλεύει, — καὶ μὲ τἀγκίστρι τἀργυρὸ — μιὰ ἀρχόντισσα ψαρεύει». Ἄν ἔβλεπες ζωγραφιστὴ αὐτὴ τὴ σκηνή, θὰ εἶχες ἴσως τὸ ροδογάλανο τὸ νερό, θὰ εἶχες καὶ τὴ βαρκοῦλα, καὶ τὴν ἀρχόντισσα νὰ ψαρεύῃ. Ἡ βαρκοῦλα δὲ θάργυσάλευε ὅμως, μῆτε τἀγκίστρι τἀργυρὸ θὰ τῶβλεπες, ἐξὸν ἂν ἡ ἀρχοντοπούλα τὸ κρατοῦσε νὰ βάλῃ δόλωμα, καὶ πάλι ἀργυρὸ δὲ θὰ εἶταν, ἐξὸν ἂν τῆς τἀργύρωνε κανένας τῆς λατρευτῆς, σὰν Παναγιᾶς χέρι. Βλέπετε λοιπὸν πόσο τελειότερη μπορεῖ μιὰ εἰκόνα νὰ γείνη μὲ τὰ λόγια, ὅταν τὰ λόγια βγαίνουν ἀπὸ πιδέξιο κοντήλι.

Μιὰ μιὰ μπορεῖς νὰ πάρης τὶς ὠραῖες στροφές, καὶ μὲ τὸν ἴδιο τὸν τρόπο νὰ τὶς ἀναλύης. Οἱ στίχοι, «στὸ χέρι τῆς φεγγυβολᾶ-διαμάντι δαχτυλίδι» καὶ παρακάτου, «στὸν ἄξιο ναύτη ποῦ μπορεῖ-νὰ τῶβρη μὲς στὰ φύκια» εἶνε στολίδια ποῦ σπαρταράει ἀπάνω τους ἀληθινὴ ζωὴ καὶ μορφιά, καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια φαντάζεσαι πῶς σοῦ θαυπώνει τὰ μάτια τὸ δαχτυλίδι, πῶς θάλασσα μυρίζουν τὰ φύκια. Τόσο ἀληθινὰ καὶ σωστὰ τὰ παρασταίνει στὴ φαντασίᾳ ὁ ποιητής.

Εἶνε καὶ γοργὴ ἡ διήγησις κ' εἶνε γοργή, ἐπειδὴ λείπουν τὰ πολλὰ καὶ τὰ περιττὰ τὰ λόγια, ἢ καλλίτερα νὰ πῶ τὰ *συννεφιαστὰ* τὰ λόγια. Ἐπειδὴ στὰ πῶτερα ποῦ διαβάζουμε, — καὶ μερικά κρύβουν ἰδέες ποῦ κάμνουν τιμὴ στὴ ρωμαϊκῆ τῆ φαντασία, — τὰ λόγια μαζεύονται: σὰ σύννεφα καὶ σκεπάζουν τὸν ἥλιο, ἀντὶς νὰ παραμερίσουνε, νὰ λάμπῃ ὁ ἥλιος. Πότε ἡ ρίμα τὸ φέρνει, πότε τὸ μέτρο, πότε ἡ λαχτάρια τοῦ ποιητῆ νὰ τὰ πῆ ὅλα ποῦ περνοῦν ἀπὸ τὸ ἐνθουσιασμένο κεφάλι του, κ' οἱ εἰκόνας του κατανοῦνε μιὰ ζωγραφιστὴ σύγχυση, ποῦ ὁ νοῦς δὲν τὴν ἀποδέχεται μὲ τὴν ἴδια ὄρεξη καθὼς αὐτὰ τὰ μετρημένα, τὰ τορνευμένα, τὰ παρὰίτητα τὰ λόγια ποῦ μᾶς φέρνουν σωστὲς εἰκόνας μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης.

Ἴσα ἴσα τραγοῦδι νὰ μπῆ στῆς μουσικῆς τῆ μελωδία καὶ νὰ φυλαχτῆ ἐκεῖ μέσα, μνημεῖο πολῦτιμο ἐποχῆς ποῦ, μ' ὄλες τὶς φωνές τῶν δασκάλων, ἀνακάλυψε πλοῦτο ἀληθινὸ μέσα στὴν καταφρονεμένη τοῦ λαοῦ γλῶσσα, σὰν τὸ δαχτυλίδι μέσα στὰ φύκια, καὶ τὸν καλλιτέχησε μὲ τρόπο, ποῦ ἂν εἶταν ἄλλο ἔθνος, κατηχημένο στὰ μυστήρια τῆς θείας τέχνης, θὰ τὰ εἶχε καμάρι του τέτοια διαμάντια λαχταριστὰ, κ' ἡμεῖς πρῶτοι θὰ τὰ μεταφράζαμε καὶ θὰ παπαγαλίζαμε μαζί μὲ τὶς σοφές κρίσεις τῶν Εὐρωπαίων, ποῦ μᾶς κάμνουν πάντα μεγάλη ἐντύπωση, σὰν ξένες ποῦ εἶναι.

A. E.

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά,
Εἰδήσεις.

Τὸ ἰταλικὸν ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀπέστειλεν ἐσχάτως πρὸς τὴν ἐν Ζακύνθῳ Φωσκολιανὴν Βιβλιοθήκην 137 τόμους διαφόρων συγγραμμάτων, ἐπιστημονικῶν καὶ διδασκτικῶν. Καὶ ἄλλοτε ἡ ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐδώρησεν 100 τόμους εἰς τὴν Φωσκολιανὴν Βιβλιοθήκην, χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀκαμάτου αὐτῆς ἐφόρου κ. Σπ. Δεβιάζη. Ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν διακεκριμένου ἱατροῦ κ. Ἄντ. Ἰ. Παπαδάκη, ἐξεδόθη εἰς κομψὸν τομίδιον ἀξιανγῆς «Θεραπευτικὴ τῶν νοσημάτων καὶ δηλητηριάσεων μετὰ νοσολογίας τῶν νέων φαρμάκων».

Ἡ δεσποινὴς Ρέμμερτ, ἡ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦσα ἐξοχὸς κλειδοκυμβαλίστρια, ἔδωκε μίαν συναυλίαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὁδείου, καθ' ἣν μετ' ἀπαραμίλλου τέχνης ἐξετέλεσεν, ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἡχηροῦ καὶ παμμεγίστου κλειδοκυμβάλου, συνθέσεις τοῦ Μπάχ, τοῦ Σούμαν, τοῦ Λιστ κτλ. Κατὰ τὴν ἴδιαν συναυλίαν ἔμελε μετὰ πολλῆς τέχνης ἄσματα τοῦ Σούμαν, τοῦ Σούβερτ καὶ τοῦ Μπέκερ ἡ δεσποινὴς Γκεράς, αἰδοῦς περφημισμένη.

Τὴν π. Τετάρτην ἀπέδωσεν ὁ Σωκράτης Τζιβανόπουλος, πρῶην καθηγητῆς τῆς Γενικῆς Ἱστορίας παρὰ τῷ ἔθν. Πανεπιστημίῳ. Ἐκτὸς πολλῶν μονογραφικῶν, ὁ Τζιβανόπουλος συνέγραψε Γενικὴν Ἱστορίαν, Ἀρχαιολογικὸν Λεξικὸν καὶ Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων ἐψήφισε γι' ἑλίας δραχμὰς ὑπὲρ τοῦ Ἀγγιλλῶς Παράσχου. Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπέμψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν οἰκογένειαν, ἐκθολοῦσαν τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀσθενοῦς ποιητοῦ ἐνδιαφέρον Του.